

Հասանելի, որոշ ամենայն աշխարհի
հն, 7,000-ից ավելի անգամ հն, ըստ
որով՝ աշխարհագրական հաստատու-
թյունը իրենց գործողությունները
դադարեցրել են, անսառնարակ
դի գրքեր մեծապես բարձրացրել
պատմականը։

Ազգայնական լիակատարություն
մեջ պատմական այս ժամը տարեկան
հայրենասիրական լիակատարություն
և լիակատարություն լիակատարություն
բարձրացրելով մեծ շահ մ'ընել։

Համ
նկ
շահ
յան
պա
Փն
թի
կին
պա
Մու
այն
գր
և
յն
Մե
Մե
Պե
նա
Սե
թե
պի
ու
ն
պի

Անցեալ ուրբաթ Օրինակի թատերա-
նուստ ֆրանսիական երգչուհի Պ. Սեն-
Մանյակ երգչուհի մեկ յոթ լիակատար-
յան, Առաջին թատերական նուստը, որ մեծ
յարջութիւն ունեցող, Այս անգամ ֆրանսիական
մանուկներ կարեւորեցնելու տուեալ խոր-
հրդաւոր դէպք մը որ զեւս չէ պար-
գաւած։ Հեղինակն որ կարծեմք տա-
րութեան պատմական մի շարք ամիս յա-
ռա՞ծ Սպանիա ուղեւորած էր, մէկ նա-
մակ միայն գրած է, և անկէ ի վեր չէ ի
մացուած թէ ինչ եղած է և ո՞ր կը
գտնուի։ Ոմանք կ'ըսեն թէ իր հետեւող
անուան զինք իրեն լիակատար արդի-
ւել տուած են։ Արեւելք կը կարծեն թէ
անտանգ արդիւնք մը մէջ մեկուն է ան-
տանգ անուան մը ներքեւ, որովհետեւ
այնքան չափաւոր համար կ'ընէ ան-
տանգ մը կը ծանոթանայ իր իրական, հա-
զար երեք անգամ իր կը լինի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՏ ԺԲ
16 Մարտ 1890

Ազգային Ժողովոյ մի նիստը տեղի
ունեցաւ երեկ Ղալաթիոյ խորհրդա-
րանին մէջ, ընդ նախագահութեամբ
Աննի. Տ. Խորենի Ս. Պարսկաբէ Հոր
և ատենակալութեամբ դեր-ատե-
նապետ Մեծ. Բրիտանիոյ Եփեսոսի
Ղալաթականին, ներկայ երեսնութեան
անդամներ էր։

Պարսկական Ժողովոյ իրենց ներկայացու-
ցիւններն ունեցին։ Կաթողիկոսական
Յանձնաժողովոյ կողմէ ներկայ էին
Վանի. Նուրսեան Եփեսոսի և Կարա-
պետ Եփեսոսի Իւստինիանի։

Նիստը դադարեալ էր։

ԱՏՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԻՐ

Ժամ 8-ին ամիս անը բացուելով, Ա-
տենական էֆ. ժողովոյ թէ երեսնա-
յաններէն Վաշրամ՝ պէյ Տատեան
ճանապարհութեան, և Եփեսոսի էֆ.
Աննի թէ անձնական ներկայութեան
պատմական ժամանակին մը համար
Ժողովոյ նիստերէն բացակայ մնանին
հաղորդած էին Կիւսիւսին, Հեռուա-
բար իրը օրինաւոր բացակայ նշանակ-
ուցանի։

Նախորդ նիստին մէջ Գաւառի Կա-
պի էֆ. Սամուէլ - Մուրատ կողմի
ինդիքայնակ տնտեսական հարցումը ուղղած
էր Սամուէլին մը Վաշրամին, ուրիշ
դիմաց թէ պատմական ինչպէս է թէ
ոչ, առ. որ Բաղ. Ժողովոյ անունաւոր
Միւսէլ էֆ. Մաւառիան յայտնեց թէ նոյն
հարցումը իրենց Ժողովոյ ուղղած էր
որ Ազգ. Ժողովոյ վերջին նիստին ի
վեր դուրսեւորած չ'ըլլալով, իր յա-
ռաջիկայ նստին մէջ միայն պիտի կրը-
նայ նկատուութեան առնելով այդ խնդ-
րի, յետ որոյ իր տեսիլ կողմեր պի
տի ներկայացունէ առ. Ազգ. Ժողովն։

Ժողովը զո՞հ մնաց յանուն Վարդու-
թեան արուած սոյն բացատրութեանէն։

Ժողովն վաղ քննարկեց Վ. Եփ.
նիստերու ատենակալութեանը, Այս
առթիւ Յ. Գաւառի էֆ. խօսք առնելով,
ուրիշ դիմաց թէ ինչպէս ժ.Ս. նստի
ատենակալութեան առաջին մասը մի-
այն հրատարակուած է, իսկ երկրորդ
մասնի հանգիստը զգալի։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Ժողովն վաղ քննարկեց Վ. Եփ.
նիստերու ատենակալութեանը, Այս
առթիւ Յ. Գաւառի էֆ. խօսք առնելով,
ուրիշ դիմաց թէ ինչպէս ժ.Ս. նստի
ատենակալութեան առաջին մասը մի-
այն հրատարակուած է, իսկ երկրորդ
մասնի հանգիստը զգալի։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Մարմինն ամփոփեցաւ քաղաքին ազգ.
կերպարանաւոր մէջ։

Նէ թէ այս մասին զիտուող աշխարհ-
հավաքաց հետ եղած բանակցութիւնը
հասարակութեան պիտի հաղորդուին:

—Կայսրն յայտարարեց Կալէսի իշ-
խանին թէ պիտի չարտւանէ խաղա-
ղապէս աշխարհախառնութիւնն որ հիմ-
նուած է երբեք զայնապաշտութեան և
Անգլիոյ հետ սիրային յարաբերու-
թեանց վրայ: Կալէսի իշխանն առա-
ջին անգին է որուն հետ Կայսրը խոսե-
ցաւ Պիզմարը իշխանին հրաժարման
վրայ:

—Կալէսի իշխանն իր ձորձ որդե-
ւոյն հետ մեկնեցաւ ի Գոպուրի:

—Կիւրտի թէ Պ. Կալէսիէն իր
Պրուսիոյ պաշտօնատեղին պիտի դառ-
նայ եւ թէ Պատէնի դեսպանն ի Պեր-
լին, Պատեն Մարշալ Ժոն Ռիպեր-
դան, Բրուսիոյ արտաքին գործոց նա-
խարար պիտի անուանին:

Գրեթէ յետեւեալ...	8 26
Գրեթէ յետեւեալ...	7 15
Սոս. Գրեթէ...	4 18
Գրեթէ յետեւեալ...	478
Գրեթէ յետեւեալ...	71 50
Գրեթէ յետեւեալ...	—
Գրեթէ յետեւեալ...	118
Գրեթէ յետեւեալ...	—
Գրեթէ յետեւեալ...	100
Գրեթէ յետեւեալ...	87 29
Գրեթէ յետեւեալ...	110 13
Գրեթէ յետեւեալ...	90 15
Գրեթէ յետեւեալ...	51 16
Գրեթէ յետեւեալ...	8 83
Գրեթէ յետեւեալ...	77
Գրեթէ յետեւեալ...	108 5
Գրեթէ յետեւեալ...	108 15
Գրեթէ յետեւեալ...	108 10
Գրեթէ յետեւեալ...	101
Գրեթէ յետեւեալ...	10

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆՆ
Յ' ԵՆԻՐՈՊԱ

ՀԱՅՈՒՄ, 4 մարտ

1889 թ. աշնան սկիզբն էր, ք Վենետիկ
Միջին արեւելոյ վանքը Մշին համարի մը
մէջ Վենետիկէն գիտեցին խորագրով մի
յօդուած կարգադրել: Հին յարգելի յօդ-
ուածագիրը հայուն իր հայնի չափ պիտա-
նի եղող, հայ ուսանողութեան խնդիրն
իւր իսկական զոյններով նկարագրելով
լուրձ ուշադրութեան յանձնարարած էր,
միայն գործադրելի կերպ մը չէր ըսած,
թէ հայ Վենետիկէն ընել այսօր իրենց յօ-
տարութիւն ուսանելու գնացող տնանի
կրիտասարդութեան ողորմելի կացու-
թեան վերը մը տարու համար, Արեւելի մէջ
այնչհարկը հրապարակ իմաքարն
հայ ուսանողութեան արտաքին նկարա-
գրելու ընելով համարակութեան ուշն ու
գոյնը շարժել կ'ուզէին: Սքաւնելի:

Մշին գործիչն տուն տուն է (կ'ենեալ
դրած) իւր աշնան իսկ տեսած պատկերու-
նայ ուսանողութեան խնդրն ու կրակ վի-
ճակը: Իսկ Արեւելի գործիչն իր խնդրոյն
է իւր դաստանը մէջ իւր գէշին կանգ-
նող զրոտասարդութեան մերկ վիտի աշնան
պատկերն, որ անհամարժան է արտապա-
տու շնորհով մը կ'ուզէ զօրութիւնը հիմ-
նել: Արեւելի հայուն իւր իր իր իր իր
վրայ պահէ ազգին ուշադրութիւնը ցար-
քերած խնդրոց կարեւորագոյնն մասին:
Ուսանող կըստք արիւնք ու հոգին ալ
մտնել ճանչցած ըլլալով, գիտեմ թէ
Մշին մարդասէր յօդուածագիրն ինքն
ցարք վերադարձած չէ նոյն խնդրոյն մէ-
ջ, կը դառնայ ընդհուպ անհրաժեշտ, զի
իւր խօսք ինչ մար արարաւ յայնպիսին:

Արեւելի իմ աստ ըսելէս ինձ կը ներշնչէ
ու Արեւելի է ոչ Մշին յօդուածներն,
այլ իմ ուսանողական կեանքն ծայրէ ի
ծայր:

Մեր ժամանակին անհրաժեշտ պի-
նաճիքն է որ ամէն հայ զիջ շատ ոչ թէ
միայն ուսելով լինի, այլ նաեւ մասնագի-
տութիւնն մը մշակել, Թուրքացիներ
իրենց իրենց են իրենց միջնակարգի ոգ-
տակար լինի կրնալու համար արդեաւ
ուսանողական մը պահելովն է դնալ մե-
րուպա կամ յիմերիկա մասնագիտութիւն
մը սովորելու համար: Անչ այս անխուս-
փելի հարկն: որ աշխարհի իրաք ընդհան-
րապէս անհրաժեշտ է շատու համար, այն է
սոցալիստի հոգին կարգով մեծամասնու-
թիւն եղող դասուն վրայ կը ծանրանայ,
արժանի է ամեն լուր է համակիր ու-
սանողութեան: Ազգն իւր երիտասարդու-
թիւնը սիրելու է անանի, որպէս հայր մը
իւր որդիքն, զի դժբա իւր ախեւոր օրե-
րուն նեղուի պիտի ըլլան:

Ազգը սակայն, ցաւ է ըսելն, ամենին
անհոգ է այս մասին: Մեր մէջ ամեն ի-
րաւումը մեծ մարդ: Ինքնօրէնութեան և
միմային իրեն ծանօթ տառապանքն է
համար, ազգը բան մը չ'ընէր անոր հա-
մար: Թէ եւ յետոյ տեղի կամ անտեղի այն
մեծ մարդուն անուշուր մը պարծի: Մեր
մէջ մեծ և տաղանդաւոր մարդիկ ինք-
նին, բոլորովին ինքնին կը բուսնին, եթէ
քիչ մը հոգ ընէինք մեր երիտասարդաց
մասին, ապա՜նով այսօր ի մեջ մեծ և օ-
րապէս մարդոց թիւն բազմապատկել աւե-
րի պիտի ըլլար: Զուեմիութիւնն ամենին
աւելի փայտածով լինի կուտայ երիտա-
սարդին իւր ընտրած ազնիւ և օգտաբեր
ասպարէզն, և ապա նա կը լինի ինչոր
գիտական ընէ գիտն, կամ շուքին
մէջ կը մտնի, կամ կ'ստանայ և կը
կարգադրէ իրեններէն կամ, վերջապէս
իշխու երկայն ընէ, ընդհանրապէս կը կորչի:

Զգալուն իրաւ է թէ մարդը կը մնի,
բայց այդ զգալունութիւն երկու ծայր
պատկերներու մէջ կը ընթանայ և կը կորչի ընդ-
հանրապէս: Այս է, մին փորձում եւ ի-
րաւի ճոխութեան մէջ, միւսն ողորմելի
տանկութեան և զրկումութեան մէջ:
Առաջին պայմանն անզգայութիւնը տեսնել
մի գիտելի կամ անանային հանգամանքն
է, երկրորդին, ընդարմացում մը է զգա-
լունութեան: Եթէ երբեք երիտասարդը մը
հասնի մեծ լինել առանց այս գաղափար-
ման, այդ բացառութիւն կարելի է սե-
պել եթէ ոչ հարաւ:

Թէ որ ազնիւարեւելն եւ մեծանալի հայ
երիտասարդն, չ'ըստ որ ուսանողութեան
մէջ, օտար, սառ, և իւր նկատմամբ ա-
մենայնպէս անհոգը ընկերութեան մը ըլլա-
լուպիտ (զարմանք չէ, ամեն ազգ իւր հո-
գըն ունի) ծնունդով ծնունդով հուսալի-
պէս կը դառնայ և կը լինի իր սոսկի ան-
հաստ, յոռեակ, անզգայ, դա յոյժ
բնական է:

Նա յուսալու, որ մը կը մտածէ թէ,
իսկ եթէ հիւսն կամ երկաթագործ, կող-
կալար կամ հողագործ եւն լինէր աւելի
առողջ եւ երկանի կ'ապրէր, հայալ կ'ընէ
իմար է կ'ընէ որ ազնիւ եւ մեծ գաղա-
փարն եւ մարդասիրական միտանց ան-
սարկ իւր պատանական գէնէ իւր և սուր
աւելին միմարեւելու է այդ բարձր ու-
սում առնելու, քիչ մը մասնագէտ և օ-

Ինչի դառնալու եւ իւր ազգին օգտակար
լինելու ասպարէզին մէջ, աշնան անհոգ
ամեն սեւն ու սուր: Այս ամենին յետոյ
այն միջնակարգ, այն ընկերական շրջանա-
կըն, որուն մէջ ինչ գործիչը, մեծ լինե-
լու փառքն իւր գերագոյն գաղափարա-
կանն ունենալով, այդ կողմէն եւ ոչ մի
մեծանալու թիւն է չ'զանիս իր գործով
կարգուն մնալու եւ ի կատար հանելու
սկսած աշխատքը, այն ամեն մաս
բարեւաւ, ալ ոչ ինչ, ոչ իսկ ետադրու-
թիւն կը մնայ այն երիտասարդին մէջ,
զգուանք է անոր կեանքը, անարգանք կը
թքէ ամեն բանաստեղծական գործի վը-
րայ եւ այդ վիճակ անանայնեղով գնաւ,
անա նայիլ, երբեմնի սուր պատանին
այսօր կը հալէ արուսթեան գէտ:

Զգալունացութիւնն իմ նկատման իսա-
բար: Եւ անանող, պաշտելու և չունե-
ւոր, հերքը շատ գիտեմ այդ կեանքի
ծանրութիւններն սկսելով իմ ամենաբարձ-
րագին և իմ դասակարգը շատ մտնել և
շատ շատելն աւելի աշխատել կը ճանչնամ:
Աստի հաստացէք որ զգալուն, տե-
սած և իրականութիւնն է որ կը գրեմ:
Եթէ չի ընկրկի ուսանողն իւր նպատակն
հասնելու համար, ապա՜նով եղիք որ դա
կարի թանգը կը նստի իւր ֆիզիքական
կազմակերպութեան սեւակներով: Զե-
ւոր ուսանողն իւր երիտասարդ գորու-
թիւնը գէտ ընկրկով այնպէս վրայ կուտայ
իւր անողութիւնն, որ զգուան իւր հասնի
վերջապէս տեսնելու իւր վարդ օրերն,
բայց վարդի չափ միայն կ'ապրի և կը վա-
նի: Իւր անգնեւ փաստակին ոչ իւր
մտնողը, ոչ իւր ազգ և ոչ մարդ կ'օգ-
րի: Անա իւր ինչ կարծին թշուառ հայ
ուսանողներուն տարած յաղթանակները
համարադրանքներ և facultներու մէջ:

Մշին յարգելի յօդուածագիրը եւ-
րոպայեան տնանի ուսանողութեան մա-
սին արտաքին տեղեկութիւններ տալէ
սկսող, կ'ըսէր թէ հայ ծնողք բարոյա-
կան գործադրման աստիճանի նուազումն
նշն է որ ամեն աշխարհի կը անալ պա-
տանիներն որպէսզի նորա գնան յարա-
սահման առանց ապուրտելու բաւականա-
չափ միջոցներ ապահովացնող լինելու և
այնտեղ թշուառանալով կ'ապականին և
կ'օրհնէ և պիտի միջով կը դառնան և ան-
նի: Եւ չեմ կամ հարկ կ'ընեմ իմ այս
պատմադարաբանութիւն և երբեք չեմ հա-
ւատար որ, որքան ալ եւ զոյններով նա-
րապիտի ծնողն հայ ուսանողութեան
չունեալու և գրկուած կացութիւնը, ընա-
լու պիտի կարելի ըլլալ իրապէսին հայ երի-
տասարդներն: Իստեղի հայ ծնողք որ-
քան ալ բարոյական գործադրման վերին
աստիճան ունենան, կարող չեն արդիւն
իրենց գաւառներն որպէսզի նորա չ'ընան
յօտարութիւն անհրաժեշտ պայմաններով:
Ինչ այդ է որ այնպիսի անդիմադրելի միտմը
է, անանի մի անպարտաւոր ժամագէ
է որ պատանին կը կուտայ, միայն նա
կ'ապուրտմի և կը մերժէ իսկ ծնողական
ամեն օգնութիւն, որքան ալ խոնարհ, և
աւելին եթէ կ'ապրէ, կ'ընէ: Այս կը
հալուի եւ իմ անանական փորձով գի-
տեմ, բան մը որ ի սկզբանէ ինձ չ'սովորե-
ցաւ տղայ լինելու և մտադրածս ան-
նապատ պարագայներու մէջ գործադրել
նշուառ համար, և իմ երեք եղբայրն չու-
գեմաւ մեկնելուն հէնց հուսկ վայրկեան-
ներուն հասնելով ուստիկանի սպասուեցաւ
այս յետոյ գործունէ գիտ:

Մարդ միայն թշուառ չ'իյնի, չի ալ
կարող ընտելն թէ իսկապէս ինչ բան է
այն, բանն, մի հաւատար, ինչ ալ
գրուի, ինչ ալ ըսուի և ըլլուի, ի դուր
է, մնայ որ քիչ մը առաջ ըսի թէ հայ ե-
րիտասարդն այսօր առաւել ըսն երբեք
արդեաւ է և պիտի խիզախէ և պիտի գնայ
հաստատուող զրկանքին:

Այս մը անգամ հաստատուել, խնդիր
է մեր սիրելի գաւառի եթէ ոչ երբեմնի
գէթ նուազ թշուառ ուսանողութիւնն մը
ընել տալու ճարդ փառնել: Ընկերային
աստիճանի կենսական հարցեր ոչ գիտել եւ
ոչ մէկին երկուքին նուիրատուութեան
կը լուծուի, հալ է ընդհանր, եւ այն ա-
տեն շատ բան կրնանք, եւ զարմանալի,
հայր ինչո՞ք յամուած չ'ընենք ընկերակ-
ցութեան օգուտը, բան մը որ աշխարհին
ամենին հարուստ եւ յուսադրելի աշ-
գիւրն այնպիսի լուս հանցած են: Հայուն
համար աւելի ինչ չ'ուզալով եւ մեծ ա-
պացոյց համարուելու համար, ինչ աւելի
պարզ: Հաստատուելու համար խիզա չէ որ
կը պակսի, սիրտ է որ կը պակսի: Զինքն
որ մի խուսի ունենալով ճնշեալ ձեռ-
քի տան եւ հինգին կամ այդ նորահա-
տատ Ուսանողութեան ընկերութիւնը մե-
ծանցին, միայնեան նաեւ իրենց հետ թա-
ղային եւ գը առաջին այն կողմէն որ մանր
մանր բարեգործական ընկերութիւններ
որոց նպատակն է ուղղակի կամ անուղ-
ղակի կերպով նպատակ ունենալ եւ չ'ըստ
որ ուսանողաց եւ այս եղանակու կող-
մէն իր երկրորդ Միացեալ ընկերութիւն
որ ոչ թէ է իսկ չ'ըստ որ ուսանողին սա-
տանքը ալ խնամով ընտել նաեւ այն տա-
ղանքաւոր, հաստատու երիտասարդներն
եւ օրապէս պայմաններով զրկէ զանոնք
յիւրապա կամ յիմերիկա որպէսզի կըր-
թութիւն եւ ապա վերադառնան տնանի
սուրբ որպէս մեծան է:

Այս առաջին չէ որ նմանօրինակ անա-
տակի մը համար կը գրեմ, թէ եւ դարձ-
նալ անարդարացի կը մնան Այս կը նշա-
նակէ անարդարութեան կամ անհասկոյն-
դութեան մի վիճակ որ ցաւալի է յոյժ:
Եթէ պիտի չ'արտաշնային իրաց այս ըն-
թացքն, եթէ չի փոխանցէ մեծն կարկա-
նու իմ թշուառ երիտասարդութեան որ
ուսանելու համար կը մաշի յօտարութեան,
ամեն տես մեծ մեր երիտասարդներն
գրեթէ բան մը սպասուել իրաւունք չը
պիտի ունենան: Եթէ նորա չ'սովոր գոր-
ծել յօդուած իրենց ազգակցաց եւ անող
միջնակարգ, վերին բան իրաւունք պիտի
չ'առնան: Եթէ իսկ իրաւունք իրաւունք մը
երիտասարդը եւ իրենց ընթացքն հաղա-
թարմանութեամբ պիտի կրնան արդա-

րացիք, աշխարհաբարեցի պիտի ըլլան,
հետեւաւոր ամեն փրանսացի, աղգիւ-
ցի, խաղաղ, գիտնական եւ այլ իրենց
եղբայրք պիտի ըլլան եւ ապա
«ubi bene ibi patria»
Ո՛ր երկանի հոն հայրենիք:
Մեզքը մեր վրայ:
Ա. ՖԻՐԵՎԱՆԻԱՆ

ՖԻԿԱՐՈՅԻ ԲԺՅՈՒԹԻՒՆԸ

Աշխարհին մէջ կ'աշխատէ անախոր-
ժիկ բան մը ըսն թէ գլուխը ասփ-
րիկ մը յանձնել, Մազ կորել տալ
այնպիսի յարաբանք մ'է որ, ունենալ
գլուխ կարել տալ անվիշտակ եւ ու-
նենալ զանա զայն: Արդարութիւնը խոս-
տովանելու է սակայն որ դահիճները
ֆիկարոյներու պէս հոտաւ շուր-
րով, ինքրով, օժանդակով չ'են սպան-
նիք գոնէ:

Ամեն մարդ գիտէ որ սափրիչի ման-
չիք հոտաւ շուր կամ իւր մը կը
ըսեն մարդու, և այս միջոցին այս
չուրին կամ իւրին հաղորդակ է օ-
գուտները կը լինեն:

Երանի՛ անոնց որոնց գլուխն ու
կեանքը իրենց ձեռքը կը բռնեն այդ
խաղաղներն եւ որք չ'ապրուին այս
վերջոց հարկադրութեամբ Բորթու-
կայի կամ Բիւրիկի շուր արիւնք տա-
լու իրենց գլուխը: Եւ անոնք անա-
պրկական գինիք վճարելու հարկին մէջ
կը գտնուին, ինչպէս կը հասկնուի հե-
տեւեալ եղիւթութիւններն որք տեղի
ունեցած են ի փարիզ:

Մեր ծանօթ բժիշկներէն տօթթ.
Ռոպէտիս երկու տարի առաջ Եւրո-
թէ հիւանդանոցին երկնէն ետքը ժա-
օպ փողոց թիւ 5 սափրիչի մը խա-
նուկը կը մտնէ մարդիկ կորել տալու
համար, Սափրիչի՛ կը հրաւնջէ, ա՛մբո-
ւր, կ'ապրէ, փնջապէս սովորական ա-
րարողութիւնները կատարելէ ետք,
կ'ըսէ տղերքին որ, մազերուն ինչ
անհաստութիւնքի կ'ալ:

—Եւ գիտեմ ասոնք աղէկցնելու
կերպը, կ'ըսէ բժիշկ-յաճախորդին:
Եւ անի մը կ'ապրէ ժապարանտով այս
արիւնքներն ի կ'ապրէ:

—Եւ անի, կ'ըսէ յաճախորդը:
Եւ սափրիչը գրուաւտեղով իւր դար-
մանի բարեքը, կ'ըսէ ժապարանտ:
Գործողութիւնը կ'աւարտի: Եւ ան-
խորդը կը մտնայ արիւնքալ տիկին
որ անհաստութեան չ'ընտել մը կ'ըսէ:
—Ու եւ փրանք, տէր:

Տօթթը որպէս յաճաճ և բարկացած
գլուխն կ'ընէ, մէյ մ'ալ ժաօպ փո-
ղոցի սափրիչին չ'ընթալու երդումն ը-
նելով:

Անցած տարի, մայիսին, Պուտա-
նիշի պիտի անախորժական փարձա-
նին ըսի ուսուցիչը Պ. Հիւրի, կը
ներկայանար նոյնպէս Զինքի պիտի
կորել մը որ այս անգամ աւելի բար-
ձր տեղ մը հաստատուած էր, Թե-
մուրէի գէտ 159 թիւ, Սենթ-Օնորէ
փողոց:

Նոյն արարողութիւնը և նոյն ծա-
ռարութեան մատուցմանը կը լինի
Հուլիանացի ուսուցչին, սակայն, գի-
տէ՛ք, այս անգամ ինչ պահանջած է
արիւնքալներն:

—26 փրանք, տէր:
—88՛ք, ձեռն համար յատուկ սր-
ուակ մը բացելով, անոր համար քիչ
մը սուղ է, կ'ըսէ զայն իմալին տա-
նի:
—Զեղը ըսա՛ր ձեռն սրուակը, կը
պոսալ ուսուցիչը:
—Եւ տալէ, տէր, եթէ սրուա-
կը չը պիտի աւանք, 13 փրանք պիտի
վճարէք միայն:

Ծանախորդը դալովակութեան մը
խուսելու համար կը վճարէ և երգում
կ'ընէ մէյ մ'ալ Զինքի պիտի մէջ մազ
կորել չ'ապրէ:

Բանի մը որ կ'անցնի, և ահա Ռոտ,
նոյն Սենթ-Օնորէ փողոցի սափրիչի
հեծալարացի հարկադրական և Եւրոպի
զինքի պիտի զարմանք ուսուցչի Պ.
Բոտիէի պիտի լինէր կ'ընեմ:
Նոյն տեսարան, ինչ որ Տօթթ. Ռո-
պէտիսին և ուսուցչի Հիւրիայի ե-
ղած էր:

—Ինչք ձեռք բնաւ չէ նոյնք, բը-
նաւ չէ ինքանք, տէր: Սարսափելի
թիւի ունիք, կ'ըսէ Մարթիսի անուն
սպասուելու:
—Եւ, կ'ըսէ սպայն, եւ բան մը
չունի:

—Ա՛հ, ներքեք, տէր: Զեռ մազե-
րը օտարով կ'ապրակալ են տեսնէ որ-
չափ թիւի կը հանէ իմ անտար: Զանր
մանր վերքեր և անթիւ թիւներ ու-
նի:

—Բայց չէ, կ'ըսէ միւսը, աօր եր-
կալովակուր փողի:
—Աստուած իմ, զարմանալի է,
դուք նայեցէք, տէր: Եւ զայս բն-
ւով Մարթիսի պայլին կը ցուցնէ ար-
եան կայաններն սանտրի և անհետցի
վրայ:

—Իրաւ, իրաւ, կ'ըսէ Պ. Բոտի-
էն: Բնաւ չէ անհոգի կուտ:
—Հիմա բան մը չէ, կ'ըսէ սափրի-
չը, սակայն վերջը դէպ պիտի ըլլայ:
Սպայն աւելի վախճալ կ'ապրէ և կը

հարցունէ որ դեղ մը չ'ընէր այս ա-
ռելի հիւանդութեան համար:
—Այո՛, տէր, քանիցի դեղ մը
ունիք տար դէմ: Ժապարանտի:
Կ'ուզէ՞ք փորձել:
Ամենայն սիրով կ'ընեմ: Եւ այս
առաջարկութիւնն: Երկար բարակ զը-
սուանի կը գործադրուին անտապե-
լոյն մազերուն վրայ: Հուսկ ուրեմն
հետեւեալ փորձիկ հաղուցուցար
կը ներկայացուի նմա:

Մրուակ մը ժապարանտի	20
Երկու խոզանակ մը	4
Մրուակ մը Բիւրիկի իւր	12 50 ան- թիւ
Իւր խոզանակ մը	3 25 ան- թիւ
Իւր խոզանակ մը	10 »
Սանտրի խոզանակ	2 25 »
Արդող աշխատութիւն»	2 »
Գու մար	54 փրք:

Յիսուս ու չորս փրանք: Այս դար-
ման կարի սուղ լուծեցաւ հիւանդին
որ, սակայն, առանց ընդ գիտնալու
վճարի և վաղից գնաց բժիշկին որ
չուտ մը քննելով տրուածն էր, ու-
ղակեց սպայն ուստիկանութեան պա-
տանին խաղաղութեան դաստ մը
բանալու համար:

Եւ սակայն օրի կ'անցնէին և Պ.
Բոտիէն յուր չունէր սափրիչին, ոչ
ալ իւր դատնէ: Հուսկ ապա կատե-
ցաւ և կարծելով որ սափրիչին բրանք
պէս դատարանն ալ գինք կը ծայրէ,
անցալ ամիս ընդհ

